

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2021/101

Karar Sayısı : 2021/64

Karar Tarihi : 13/10/2021

R.G.Tarih-Sayısı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Hatay 6. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 21/2/2014 tarihli ve 6526 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle değiştirilen 94. maddesine 8/7/2021 tarihli ve 7331 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle eklenen (3) numaralı fıkranın "kovuşturma aşaması" yönünden Anayasa'nın 2., 9., 10., 36., 138. ve 141. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Sanığın 12/6/1933 tarihli ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun'a muhalefet suçundan cezalandırılması talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 94. maddesi şöyledir:

"Yakalanan kişinin mahkemeye götürülmesi

Madde 94- (Değişik:21/2/2014 – 6526/7 md.)

(1) Hâkim veya mahkeme tarafından verilen yakalama emri üzerine soruşturma veya kovuşturma evresinde yakalanan kişi, en geç yirmi dört saat içinde yetkili hâkim veya mahkeme önüne çıkarılır.

(2) Yakalanan kişi, en geç yirmi dört saat içinde yetkili hâkim veya mahkeme önüne çıkarılmıyorsa, aynı süre içinde yakalandığı yer adliyesinde, mevcut değil ise en yakın adliyede kurulu sesli ve görüntülü iletişim sisteminin kullanılması suretiyle yetkili hâkim veya mahkeme tarafından bu kişinin sorgusu yapılır veya ifadesi alınır.

(3) (Ek:8/7/2021-7331/12 md.) İfadesi alınmak amacıyla düzenlenen yakalama emri üzerine mesai saatleri dışında yakalanan ve belirlenen tarihte yargı mercii önünde hazır bulunmayı taahhüt eden kişinin serbest bırakılması, Cumhuriyet savcısı tarafından emredilebilir. Bu hüküm her yakalama emri için ancak bir kez uygulanabilir. Taahhüdünü yerine getirmeyen kişiye, yakalama emrinin düzenlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından bin Türk lirası idari para cezası verilir."

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında başvuru kararı ve ekleri, Raportör Aydın AYGÜN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu ve itiraz konusu kanun hükmü okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Anayasa'nın 152. ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık

iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yönteminde açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali talep edilen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki edecek nitelikteki kurallardır.

3. Başvuru kararında 5271 sayılı Kanun'un 94. maddesinin (3) numaralı fıkrasının "kovuşturma aşaması" yönünden iptali talep edilmiştir. İtiraz konusu kural, yakalama emrinin infaz edilmesinden sonraki aşamaya ilişkin olup ifadesi alınmak amacıyla düzenlenen yakalama emri üzerine mesai saatleri dışında yakalanan kişinin Cumhuriyet savcısı tarafından serbest bırakılmasının şartlarını ve sonuçlarını düzenlemektedir.

4. Bakılmakta olan davada ise duruşmalarda hazır edilememesi nedeniyle savunması alınamayan sanığın savunmasının alınması amacıyla yakalama emri çıkarılmış olmasına rağmen bu yakalama emri herhangi bir şekilde infaz edilmemiştir. Bu itibarla sanığın yakalanma anına ve başka bazı şartların gerçekleşmesine göre işlerlik kazanacak itiraz konusu kuralın bakılmakta olan davada uygulanma imkânı bulunmamaktadır. Başka bir deyişle sadece yakalama emrinin düzenlenmesi itiraz konusu kuralın uygulanması için yeterli olmayıp kişinin mesai saatleri dışında yakalanmış, belirlenen tarihte yargı mercii önünde hazır bulunmayı taahhüt etmiş ve Cumhuriyet savcısı tarafından sanığın serbest bırakılmasına karar verilmiş olması gerekmektedir.

5. Açıklanan nedenle bakılmakta olan davada uygulanma imkânı bulunmayan kurala ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

III. HÜKÜM

4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 21/2/2014 tarihli ve 6526 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle değiştirilen 94. maddesine 8/7/2021 tarihli ve 7331 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle eklenen (3) numaralı fıkranın "kovuşturma aşaması" yönünden itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE 13/10/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Esas Sayısı : 2021/101
Karar Sayısı : 2021/64

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Basri BAĞCI

Üye
İrfan FİDAN